

INSTRUKCJA

BEZPIECZEŃSTWA

POŻAROWEGO

Gimnazjum z Oddziałami Integracyjnymi Nr 7
im. Czesława Miłosza
w Rybniku przy ul. Sztolniowej 29 B

Rybnik - listopad 2011 rok

S P I S T R E Ś C I

str.

I.	Podstawy prawne opracowania Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego	3
II.	Postanowienia ogólne	6
	1. Przedmiot opracowania	6
	2. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego, zwana instrukcją określa:	6
III.	Warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego i jego warunków technicznych, w tym zagrożenia wybuchem.	7
	1. Ogólna charakterystyka obiektu	7
	2. Warunki budowlane	8
	3. Drogi pożarowe	8
	4. Odległość od sąsiadujących obiektów	9
	5. Instalacje techniczne	9
	6. Klasa odporności pożarowej	12
	7. Podział na strefy pożarowe	12
	8. Warunki budowlano – ewakuacyjne	12
IV.	Rozmieszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego	14
V.	Potencjalne źródła powstania pożaru	17
VI.	Zadania i odpowiedzialność pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej	23
VII.	Zasady organizacji działań ratowniczych	25
VIII.	Wskazania w zakresie bezpieczeństwa pożarowego dla organizatorów imprez z udziałem dużych grup ludzi	29
IX.	Organizacja i zasady zaznajamiania pracowników z przepisami Przeciwpożarowymi	33

I. Do opracowania niniejszej. instrukcji wykorzystano następujące podstawy prawne:

1. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 Roku „*W sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów*” (Dz. U. Nr 109 poz. 719)
2. Ustawa „*O Państwowej Straży Pożarnej*” z dnia 24 sierpnia 1991r . (Dz. U. nr 88,poz.400, z późn. zmianami)
3. Ustawa „*O ochronie przeciwpożarowej*” z dnia 26 stycznia 2009 roku (Dz. U. nr 11,poz.59)
4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 marca 2009 r. „*W sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*” (Dz. U. Nr 56, poz. 461)
5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 6 sierpnia 2009 roku „*w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych*” (Dz. U. Nr 124, poz. 1030)
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. „*W sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach*” (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69)
7. Ustawa „*Prawo Budowlane*” z dnia 1 września 2006 r. (Dz. U. Nr. 156, poz.1118)
8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 04 lipca 1992 r. „*W sprawie zakresu i trybu korzystania z praw przez kierującego działaniem ratowniczym*” (Dz. U. nr 54, poz.259, z późn. zmianami)
9. PN-92/N-01256/01 „*Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa*”
10. PN-92/N-01256/02 „*Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja*”

Do analizowanej instrukcji bezpieczeństwa pożarowego załącza się:

<i>Załącznik nr 1</i> - Instrukcja postępowania na wypadek pożaru	36
<i>Załącznik nr 2</i> – Arkusz przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych	37
<i>Załącznik nr 3</i> – Protokół z przeprowadzonej ewakuacji	38
<i>Załącznik nr 4</i> - Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac spawalniczych	39
<i>Załącznik nr 5</i> - Zezwolenie nr ... na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo	40
<i>Załącznik nr 6</i> - Wzór oświadczenia pracownika	41
<i>Załącznik Nr 7</i> – Wzór etykiety umieszczonej na gaśnicy	42
<i>Załącznik Nr 8</i> – Fotoluminescencyjne znaki bezpieczeństwa – ewakuacja PN-92N-01256/02	43
<i>Załącznik Nr 9</i> – Fotoluminescencyjne znaki bezpieczeństwa – ochrona przeciwpożarowa PN-92N-01256	44
<i>Załącznik Nr 10</i> – Poświadczenie zapoznania się z instrukcją	45
<i>Załącznik Nr 11</i> – Szkic usytuowania szkoły	48
<i>Załącznik Nr 12</i> – Plan ewakuacji piwnicy	49
<i>Załącznik Nr 13</i> – Plan ewakuacji parteru	50
<i>Załącznik Nr 14</i> – Plan ewakuacji I piętra	51
Arkusz aktualizacji instrukcji	52

ZARZĄDZENIE Nr 7/2011/20

z dnia 24 listopada 2011r.

Na podstawie § 6 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109 poz. 719), zarządza się co następuje:

§ 1.

Wprowadza się „Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego” dla budynku Gimnazjum z Oddziałami Integracyjnymi Nr 7 im. Czesława Miłosza w Rybniku przy ul. Sztolniowej 29 B.

§ 2.

1. Postanowienia niniejszej instrukcji obowiązują wszystkie osoby zatrudnione lub przebywające w budynku stosownie do zajmowanego stanowiska i pełnionej funkcji.
2. Przyjęcie do wiadomości postanowień instrukcji pracownicy potwierdzają własnoręcznym podpisem.
3. Nowo przyjmowani pracownicy są zapoznawani z Instrukcją podczas szkolenia.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

.....

Podpis

II. Postanowienia ogólne

1. Przedmiot opracowania.

Przedmiotem niniejszego opracowania jest Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego dla budynku Gimnazjum z Oddziałami Integracyjnymi Nr 7 w Rybniku.

Instrukcja została opracowana na podstawie § 6 rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109 poz. 719) w oparciu o obowiązujące przepisy i Polskie Normy, wizję lokalną, dokumentację budynku, informacje uzyskane od użytkownika.

Celem opracowania jest ustalenie wymagań przeciwpożarowych w zakresie organizacyjnym, technicznym, porządkowym itp., jakie należy uwzględnić w czasie eksploatacji obiektu, przeznaczonego głównie do celów użyteczności publicznej, z zapleczem socjalnym i administracyjnym.

Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dn. 24 sierpnia 1991 r. (DZ. U. 1991, nr 81, poz. 351, z późniejszymi zmianami) definiuje ochronę przeciwpożarową jako kompleks zadań mających na celu ochronę życia, zdrowia i mienia przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem. Właściciel budynku, obiektu budowlanego lub terenu zapewniając ich ochronę przeciwpożarową jest obowiązany:

- przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- wyposażyć budynek obiekt budowlany lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,
- zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie,
- zapewnić osobom przebywającym w budynku obiekcie budowlanym lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- przygotować budynek, obiekt budowlany lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
- zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia

Odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej, o których mowa wyżej, stosownie do obowiązków i zadań powierzonych w odniesieniu do budynku, przejmuje Administrator.

2. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego, zwana dalej instrukcją określa:

- 1) warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego i jego warunków technicznych, w tym zagrożenia wybuchem;
- 2) sposób poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic;
- 3) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
- 4) sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane;
- 5) sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji ludzi;

6) sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi.

Ponadto:

- ⇒ Do zapoznania się z instrukcją i przestrzegania jej ustaleń zobowiązani są wszyscy pracownicy bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko.
- ⇒ Przyjęcie do wiadomości postanowień instrukcji pracownicy potwierdzają własnoręcznym podpisem.
- ⇒ Wzór oświadczenia stanowi **Załącznik Nr 6** do instrukcji. Oświadczenie należy włączyć do akt osobowych pracownika.

Postanowienia instrukcji obowiązują również pracowników przedsiębiorstw i firm prowadzących działalność lub wykonujących prace na terenie budynku lub w obrębie działki. Obowiązek zapoznania tych osób z instrukcją lub jej wybranymi postanowieniami (np. w zakresie prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych) spoczywa na Administratorze.

Postanowienia zawarte w niniejszej instrukcji nie naruszają przepisów szczegółowych dotyczących ochrony przeciwpożarowej oraz innych aktów normatywnych.

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

III. Warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego i jego warunków technicznych, w tym zagrożenia wybuchem.

1. Ogólna charakterystyka obiektu

1.1. Lokalizacja

Gimnazjum zlokalizowane jest w Rybniku w dzielnicy Boguszowice. W kierunku zachodnim przebiega ulica Sztolniowa a ok. 500 m przebiega ulica Stanisława Małachowskiego. W kierunku wschodnim ok. 300 m przebiega ulica Rajska.

Do budynku szkoły prowadzi dwanaście wejść:

- wejścia nr 1, 2, 8, 11 i 12 - północne (usytuowane są od ul. Sztolniowej);
- wejścia nr 4, 5 i 13 – wschodnie (od terenu przylegającego do obiektu),
- wejścia nr 6, 7 i 9 – zachodnie (usytuowane od strony drogi wjazdowej i parkingu);
- wejścia nr 3 i 10 – południowe (usytuowane od strony boisk sportowych).

1.2. Powierzchnia obiektu

Powierzchnia użytkowa szkoły	5 878, 29 m ²
Powierzchnia zabudowy	3 361, 77 m ²
Kubatura	32 661, 85 m ³
Wysokość	do 12 m (N)

1. 3. Podział funkcjonalny

Obiekt wykorzystywany jest na cele szkolne. Na poszczególnych kondygnacjach znajdują się:

- **piwnica** – piwnice, szatnie, pomieszczenie konserwatora, wentylatornia, wymiennikownia, siłownia, izba regionalna, pomieszczenia gospodarcze, magazyn pomocy naukowych i sala gimnastyczna,
- **parter** – sale zajęć, świetlica, szatnie, pomieszczenie gospodarcze, pokój Dyrektora, sekretariat, pokój Zastępcy Dyrektora, rozdzielnia, pokój woźnej, pokój księgowości, radiowęzeł, pokój pielęgniarki, pokój pedagoga szkolnego, pokój nauczycielski, sklepik, jadalnia, hala sportowa, pokój pierwszej pomocy, pokój treningowy, magazyn sprzętu, schowek, pomieszczenie na wentylatory, natryski szatnie i sanitariaty,
- **I piętro** – sale zajęć, biblioteka, aula, pomieszczenie gospodarcze, archiwum, magazyn sprzętu, szatnie i sanitariaty.

2. Warunki budowlane

Budynek szkoły to obiekt, który składa się z dwóch budynków hali sportowej i szkoły połączony przewiązką. Budynek szkoły wybudowany jest z płyt prefabrykowanych; ścianki działowe uzależnione są od uwarunkowań technicznych tj. płyty prefabrykowane grubości 15 lub 7 cm., panwiowe, segmenty A do A4 murowane z cegły pełnej lub dziurawki grubości 12 lub 6 cm., z płyt gipsowo – kartonowych na ruszcie stalowym. Dach posiada konstrukcję stalową krytą blachą trapezową BC oraz papą polimerową asfaltową. Natomiast budynek hali sportowej wykonany jest z bloczków prefabetowych na słupach stalowych pokryty tynkiem strukturalnym i cementowo – wapiennym. Pokrycie dachu wykonane jest z wełny mineralnej i blachy trapezowej. W budynku znajdują się pomieszczenia dydaktyczne i administracyjne. W pomieszczeniach dydaktycznych i administracyjnych podłoga pokryta jest PVC-PARKET TT OPTIMA. W pokoju nauczycielskim, sali informatycznej i sanitariatach znajdują płytki ceramiczne.

Komunikację wewnętrzną stanowi układ korytarzy wewnętrznych i klatek schodowych krytych również płytkami ceramicznymi. Wyjście główne znajduje się od strony północnej.

W obiekcie są pomieszczenia, w których może przebywać jednorazowo więcej niż 50 osób. (aula szkolna i sala gimnastyczna)- patrz załącznik Nr 5 instrukcji.

3. Drogi pożarowe

Skuteczność działań ratowniczo-gaśniczych warunkowana jest od czasu wejścia do akcji jednostek straży pożarnej, a czas rozpoczęcia akcji zależy od możliwości dojazdu straży do obiektów i urządzeń objętych pożarem. Warunki dotyczące dróg pożarowych zostały uregulowane w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych z dnia 24 lipca 2009 r. (Dz. U. Nr 124, poz. 1030) – dalej r.p.z.w., określa w jakiego rodzaju przypadkach do obiektu budowlanego należy doprowadzić drogi pożarowe. Jednocześnie określone zostały podstawowe wymagania dotyczące usytuowania oraz

parametrów przewidzianych przepisami dróg pożarowych.

Zgodnie z treścią § 12 ust. 2 r.p.z.w. droga pożarowa powinna spełniać następujące warunki dotyczące usytuowania względem obiektu:

- a) powinna przebiegać wzdłuż dłuższego boku budynku na całej jego długości,
- b) jeśli krótszy bok budynku ma więcej niż 60 m, to droga pożarowa powinna znajdować się po obu jego stronach,
- c) droga pożarowa powinna być umiejscowiona tak by bliższa jej krawędź była usytuowana w odległości 5-15 m (dla budynków zaliczonych do kategorii ZL – ZL V) od ściany budynku albo 5-25 m (w przypadku pozostałych obiektów),
- d) pomiędzy drogą pożarową a obiektem nie mogą znajdować się żadne stałe elementy zagospodarowania ani drzewa/krzewy o wysokości powyżej 3 m. Należy więc uważać, że na tym odcinku nie powinny być przewidywane, żadne elementy, których związanie z gruntem lub parametry (waga, rozmiar) mogłyby utrudnić dostęp do obszaru pomiędzy drogą pożarową a budynkiem.

Zgodnie z treścią § 12 ust. 9 r.p.z.w. droga pożarowa powinna zapewniać przejazd bez cofania lub powinna być zakończona placem manewrowym o wymiarach 20 m x 20 m, względnie można przewidzieć inne rozwiązania umożliwiające zawrót pojazdu.

Dojazd do Gimnazjum jest możliwy od ulicy Sztolniowej, która posiada nawierzchnię utwardzoną o szerokości nie mniejszej niż 3, 5 m. Wjazd na teren obiektu odbywa się poprzez bramę wjazdową.

4. Odległość od sąsiadujących obiektów.

Odległość budynku do najbliższego budynku wynosi ok. 25 m.

W budynku nie ma stref zagrożonych wybuchem.

5. Instalacje techniczne

- **energia elektryczna** - Krajowy System Energetyczny (przeciwpożarowy wyłącznik prądu znajduje się przy głównym wejściu). Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 marca 2009 r. „*W sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*” (Dz. U. Nr 56, poz. 461) przeciwpożarowy wyłącznik prądu powinien być zaprojektowany w budynkach, posiadających strefy pożarowe o kubaturze przekraczającej 1.000 m³ lub zawierających strefy zagrożenia wybuchem. Przeciwpożarowy wyłącznik prądu odcina dopływ prądu do wszystkich obwodów, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru. Przeciwpożarowy wyłącznik prądu powinien być umieszczony w pobliżu głównego wejścia do obiektu lub złącza i odpowiednio oznakowany, zgodnie z odrębnym projektem, który należy uzgodnić z rzeczoznawcą ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych. Odcięcie dopływu prądu przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu nie może powodować samoczynnego załączenia drugiego źródła energii elektrycznej, w tym zespołu prądotwórczego, z wyjątkiem źródła zasilającego oświetlenie awaryjne. Jego kontrola powinna odbywać się minimum **raz** na rok.

- **oświetlenie** - drogi ewakuacyjne oświetlone są lampami jarzeniowymi,
- **woda** – z sieci miejskiej (główny zawór wody znajduje się w piwnicy). W skład sieci wodociągowej wchodzi hydranty zewnętrzne i wewnętrzne. Hydrant zewnętrzny to specjalnej konstrukcji zawór wbudowany w sieć wodociągową przeciwpożarową, przeznaczony do pobierania z tej sieci wody do celów przeciwpożarowych. Jednocześnie obiekt został wyposażony w wewnętrzne hydranty przeciwpożarowe H 25. Hydranty usytuowano na korytarzach i klatkach schodowych prowadzących do wyjść ewakuacyjnych. Zawory obudowano szafkami i wyposażono w wąż płasko składany z prądownicą. Zaopatrzenie w wodę do celów gaśniczych realizowane jest z rurociągu centralnego sieci miejskiej Instalacja ta powinna być poddawana zgodnie z PN-B-02865 próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze **raz na rok** zgodnie z EN 671-1 lub EN 671-2,
- **energia cieplna** – z sieci miejskiej,
- **łączność** - bezpośrednie połączenie telefoniczne z centralką umieszczoną w sekretariacie szkoły pod numerem **32 - 421 - 82 – 28** oraz w sali nr 211 pod numerem **32 – 425 – 54 - 11**. Telefony wewnętrzne znajdują się w pokoju nauczycielskim, pokoju księgowości, pokoju pielęgniarki, pokoju pedagoga, pokoju trenerów, Gabinetzie Zastępcy Dyrektora, Gabinetzie Dyrektora, portierni, pomieszczeniu radiowęzła, świetlicy, bibliotece, pomieszczeniu konserwatora, sekretariacie, sali komputerowej i sali gimnastycznej.
- **sygnalizacja dźwiękowa** - w budynku znajduje się automatyczna instalacja dźwiękowa sygnalizująca przerwy lekcyjne. Instalacja jest wykorzystywana do ogłaszania alarmów ewakuacyjnych,
- **instalacja kominowa** (wentylacyjna) – w obiekcie znajduje się wentylacja grawitacyjna i nawiewna. Wentylacja grawitacyjna wykorzystuje naturalne zjawisko różnicy ciśnień powietrza wewnątrz i na zewnątrz budynku. O jej skuteczności decyduje wiele czynników, między innymi: odpowiednie wykonanie i rozmieszczenie punktów wyciągowych, właściwa organizacja napływu powietrza zewnętrznego, aktualne warunki pogodowe itd. Wentylacja mechaniczna jest niezależna od warunków na zewnątrz budynku. Zaprojektowana w odpowiedni sposób jest znacznie bardziej skuteczna od wentylacji grawitacyjnej. Umożliwia kontrolę oraz regulację ilości powietrza doprowadzanego oraz odprowadzanego z poszczególnych pomieszczeń budynku - zależnie od potrzeb (poprzez na przykład lokalne usuwanie nieświeżego powietrza). Umożliwia oszczędność energii cieplnej, szczególnie jeżeli zastosowane jest rozwiązanie z odzyskiem ciepła. Kontrola stanu technicznej sprawności powinna odbywać się **raz na rok**,
- **instalacja odgromowa** - której kontrola stanu technicznej sprawności powinna odbywać się **nie rzadziej niż co 5 lat** lub w przypadku przebudowy,
- **gaśnice prężności** – przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne powinny być przeprowadzone w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz na rok. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne gaśnic powinny prowadzić uprawnione osoby. Ich zadaniem jest przeprowadzenie oględzin oraz sprawdzenie prawidłowości działania elementów składowych gaśnicy, kontrolowania środka gaśniczego

oraz ładunku z gazem wyrzutnikiem lub innego elementu napędowego. Osoba wykonującą przegląd i czynności konserwacyjne określa, czy gaśnica spełnia wszystkie wymagania, czyli czy jest w pełni sprawna i może nadal znajdować się w miejscu „czuwania” lub czy nadaje się do tzw. naprawy warsztatowej, czyli do remontu. Konserwator może także stwierdzić, że uszkodzenia gaśnicy są tak duże, że gaśnica nie nadaje się do naprawy – kieruje ją wtedy do złomowania. Na sprawną gaśnicę konserwator powinien nakleić kontrolkę, na której powinny się znajdować następujące informacje:

1. adres firmy przeprowadzającej konserwację
2. imienna pieczęć osoby wykonującej czynności i jej podpis
3. data przeprowadzonej kontroli - miesiąc i rok
4. data następnej kontroli: miesiąc i rok

Przeгляд czyli kontrola wykonywana przez osobę uprawnioną, polega na wykonaniu regularnej kontroli wzrokowej, która powinna zapewnić, że gaśnica:

- znajduje się na miejscu do tego przeznaczonym
- jest niezastawiona i ma czytelną instrukcję obsługi
- nie jest w sposób widoczny uszkodzona
- ma plomby i wskaźniki nieuszkodzone
- ma ciśnieniomierze w zakresie działania
- jest odpowiedniego typu i wielkości napełnienia

Konserwacja to czynności służące utrzymaniu gaśnicy w dobrym stanie technicznym.

Należy między innymi wykonać i sprawdzić:

- ogólny stan gaśnicy,
- czytelność, kompletność, prawidłowość napisów,
- stan węży i zabezpieczeń,
- terminy przypadających kontroli zbiorników ciśnieniowych,
- powłokę malarską,
- elementy z tworzywa sztucznego, czy nie są uszkodzone,
- ciężar lub objętość środka gaśniczego,
- czy środek gaśniczy nadaje się do ponownego wykorzystania i dokonać odpowiednich napisów,
- czy uchwyt gaśnicy nie jest uszkodzony i dobrze przytwierdzony.

Usterki stwierdzone podczas konserwacji należy usunąć, a uszkodzone elementy wymienić na takie same, jakie były na dokumentacji świadectwa CNBOP. Gaśnic starych, niespełniających wymogów Polskich Norm, gaśnic uszkodzonych oraz gaśnic, które nie przeszły badania UDT, nie powinno się poddawać przeglądom konserwacyjnym, lecz powinny być wycofywane z użycia (złomowane).

UWAGA!! UDT Sprawdza zbiorniki ciśnieniowe i nie jest instytucją, stwierdzającą czy gaśnica jest zgodna z przepisami czy też nie. Za stwierdzenie czy dana gaśnica jest sprawna i zgodna z przepisami odpowiada **AUTORYZOWANY KONSERWATOR GAŚNICY**, posiadający autoryzację producenta. Właściciel obiektu ponosi prawną odpowiedzialność za sprawne gaśnice i powinien sprawdzić wiarygodność konserwatora u producenta gaśnic.

6. Klasa odporności pożarowej

Ze względu na przeznaczenie i sposób użytkowania obiektu należy zaliczyć do kategorii zagrożenia ludzi (ZL) jako:

- pomieszczenia szkoły (dydaktyczne i administracyjne) – ZL III (obiekt użyteczności publicznej),
- sala gimnastyczna i aula – ZLI (przeznaczone do przebywania w nim ponad 50 osób).

Obiekt należy zaliczyć do obiektu typu niskiego (N – do 12 m wysokości).

Obiekt jest wykonany w klasie odporności pożarowej „D”.

Oznacza to następujące wymagania dla poszczególnych elementów konstrukcji:

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku					
	główna konstrukcja nośna	konstrukcja dachu	strop	ściana zewnętrzna	ściana wewnętrzna	przekrycie dachu
1	2	3	4	5	6	7
„D”	R 30		R E I 30	E I 30 (o↔i)		

gdzie:

- R – nośność ogniowa (w minutach)
- E – szczelność ogniowa (w minutach)
- I – izolacyjność ogniowa (w minutach).

7. Podział na strefy pożarowe

Dla obiektu kategorii zagrożenia ludzi ZLI, dopuszczalna powierzchnia stref pożarowych dla budynku wielokondygnacyjnego niskiego wynosi 8 000 m².

Powierzchnia budynku wynosi 5 878, 29 m², w związku z tym spełnia wymogi Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 marca 2009 r. „*W sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*” (Dz. U. Nr 56, poz. 461).

8. Warunki budowlano - ewakuacyjne

Warunki bezpieczeństwa ludzi w obiektach zależne są w głównej mierze od możliwości sprawnej ewakuacji w sytuacji zagrożenia, np. pożaru obiektu.

Bezpieczne wyjście prowadzące bezpośrednio lub pośrednio na otwartą przestrzeń, do innej strefy pożarowej lub na drogi komunikacji ogólnej należy zapewnić z każdego pomieszczenia, w którym mogą przebywać ludzie.

Podstawowe wymagania obowiązujących przepisów w zakresie warunków ewakuacji dotyczą:

- ilości wyjść z pomieszczeń w budynku,
- długości przejścia ewakuacyjnego,
- długości dojścia ewakuacyjnego,
- sposobu wydzielenia korytarzy i klatek schodowych.

Określając wymaganą szerokość i liczbę przejść, wyjść oraz dróg ewakuacyjnych w budynku, Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 marca 2009 r. „*W sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*” (Dz. U. Nr 56, poz. 461), w którym z przeznaczenia i sposobu zagospodarowania

pomieszczeń nie wynika jednoznacznie maksymalna liczba ich użytkowników, liczbę tę należy przyjmować na podstawie następujących wskaźników powierzchni użytkowej, dla:

- 1) sal konferencyjnych, poczekalni, holi, świetlic itp. - 1 m²/osobę,
- 3) pomieszczeń administracyjno-biurowych - 5 m²/osobę,
- 4) archiwów, bibliotek itp. - 7 m²/osobę,
- 5) magazynów - 30 m²/osobę.

Uzasadnienie:

- w sali gimnastycznej o powierzchni ok. 780 m² może przebywać maksymalnie do 780 osób. Prowadzą z niej cztery wyjścia o szerokości 2, 0 m;

- w auli o powierzchni 144 m² może przebywać maksymalnie do 144 osoby. Prowadzą niej 4 wyjścia o szerokości 2 x 0,9 i 2 x 1,2 m, oraz główne od klatki ok. 11 m.

Warunki ewakuacji z sali gimnastycznej i auli spełniają wymogi § 238. *Pomieszczenie powinno mieć co najmniej dwa wyjścia ewakuacyjne oddalone od siebie o co najmniej 5 m w przypadkach, gdy:*

- 1) *jest przeznaczone do jednoczesnego przebywania w nim ponad 50 osób, a w strefie pożarowej ZL II - ponad 30 osób.*

Długość dojść ewakuacyjnych.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 marca 2009 r. „**W sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie**” (Dz. U. Nr 56, poz. 461)

§ 256. 1. Długość drogi ewakuacyjnej od wyjścia z pomieszczenia na tę drogę do wyjścia do innej strefy pożarowej lub na zewnątrz budynku, zwanej dalej „dojściem ewakuacyjnym”, mierzy się wzdłuż osi drogi ewakuacyjnej.

W przypadku zakończenia dojścia ewakuacyjnego przedsięwzięciem przeciwpożarowym, długość tę mierzy się do pierwszych drzwi tego przedsięwzięcia.

2. Za równorzędne wyjściu do innej strefy pożarowej, o którym mowa w ust. 1, uważa się wyjście do obudowanej klatki schodowej, zamykanej drzwiami o klasie odporności ogniowej co najmniej E I 30, wyposażonej w urządzenia zapobiegające zadymieniu lub służące do usuwania dymu, a w przypadku, o którym mowa w § 246 ust. 5 - zamykanej drzwiami dymoszczelnymi.
3. Dopuszczalne długości dojść ewakuacyjnych w strefach pożarowych określa poniższa tabela:

Rodzaj strefy pożarowej	Długość dojścia w m	
	przy jednym dojściu	przy co najmniej 2 dojściach ¹⁾
1	2	3
ZL I, II i V	10	40
ZL III	30 ²⁾	60

¹⁾ Dla dojścia najkrótszego, przy czym dopuszcza się dla drugiego dojścia długość większą o 100% od najkrótszego. Dojścia te nie mogą się pokrywać ani krzyżować.

²⁾ W tym nie więcej niż 20 m na poziomej drodze ewakuacyjnej.

4. Długości dojść ewakuacyjnych, o których mowa w ust. 3, mogą być powiększone pod warunkiem ochrony:

- 1) **strefy pożarowej stałymi urządzeniami gaśniczymi wodnymi - o 50%,**
- 2) **drogi ewakuacyjnej samoczynnymi urządzeniami oddymiającymi uruchamianymi za pomocą systemu wykrywania dymu – o 50 %**

5. Wyjście z klatki schodowej, o której mowa w ust. 2, powinno prowadzić na zewnątrz budynku, bezpośrednio lub poziomymi drogami komunikacji ogólnej, których obudowa odpowiada wymaganiom § 249 ust. 1, a otwory w obudowie mają zamknięcia o klasie odporności ogniowej co najmniej E I 30.

IV. ROZMIESZCZENIE PODRĘCZNEGO SPRZĘTU GAŚNICZEGO.

Do prowadzenia skutecznej działalności w zapobieganiu pożarom i ich zwalczaniu niezbędne jest posiadanie wiedzy o procesie spalania, gdyż tylko ona pozwala na wszechstronną ocenę elementów, jakie składają się na szeroko rozumiane zjawisko pożaru. Ogólnie rzecz biorąc, spalanie się czegokolwiek jest procesem chemicznym, w czasie którego występuje łączenie się materiału palnego z utleniaczem (najczęściej tlenem), podczas którego wydziela się światło, ciepło i inne produkty spalania. Aby powstał, a następnie rozwijał się proces spalania konieczne jest istnienie w odpowiedniej proporcji substancji palnej, utleniacza i źródła zapalenia (bodźca energetycznego). Wynika z tego jednoznacznie, że do przerwania istniejącego już procesu spalania konieczna jest zmiana proporcji składników procesu tj.:

1. **Usunięcie materiału palnego lub uczynienie go (w różny sposób) niepalnym w lokalnie występujących warunkach,**
2. **Eliminowanie bodźca termicznego podtrzymującego proces spalania (np. chłodzenie układu palnego),**
3. **Odcięcie dostępu utleniacza do miejsca pożaru.**

Wymienione wyżej czynności stanowią istotę techniki gaszenia pożarów, przy czym podręczny sprzęt gaśniczy spełnia w tej technice rolę zasadniczą w sytuacjach, kiedy istnieje możliwość ugaszenia pożarów w zarodku, tj. w pierwszej fazie jego trwania.

Funkcja podręcznego sprzętu gaśniczego polega bądź to na działaniu jednostkowym, tj. chłodzeniu materiału palnego, bądź na odcięciu od niego dostępu tlenu, albo oba te mechanizmy gaśnicze występują jednocześnie. Wszystkie urządzenia przeciwpożarowe w obiekcie powinny być wykonane zgodnie z projektem uzgodnionym pod względem ochrony przeciwpożarowej przez rzeczoznawcę do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych. Warunkiem dopuszczenia ich do użytkowania jest przeprowadzenie odpowiednich prób i badań, potwierdzających prawidłowość ich wykonania i działania. Urządzenia przeciwpożarowe, podręczny sprzęt gaśniczy oraz instalacje techniczne powinny być poddawane okresowym przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach i instrukcjach obsługi. Ww. przeglądy i czynności konserwacyjne powinny być przeprowadzane przez osoby posiadające odpowiednie uprawnienia i kwalifikacje zgodnie z zaleceniami producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku.

Właściciel lub zarządca jest zobowiązany przechowywać przez okres istnienia budynków dokumenty związane z ich obsługą, eksploatacją, oraz opracowania projektowe i dokumenty robót budowlanych wykonanych w poszczególnych budynkach w toku ich użytkowania.

Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego oraz protokoły z przeprowadzonych przeglądów podręcznego sprzętu gaśniczego i hydrantów należy przechowywać w odpowiednim miejscu - łatwo dostępnym - w przypadku kontroli przedstawiciela Państwowej Straży Pożarnej. Do podręcznego sprzętu gaśniczego znajdującego się w obiekcie zaliczamy: gaśnice.

a) Hydrant wewnętrzny.

Hydrant wewnętrzny nie jest co prawda zaliczany do grupy podręcznego sprzętu gaśniczego służy jednak do gaszenia pożarów w zarodku. Jest to obudowany zespół składający się z zaworu hydrantowego, jednego lub dwóch odcinków węża pożarniczego i prądownicy. Hydranty mogą być użyte do gaszenia pożaru w zarodku wszędzie tam, gdzie jako środek gaśniczy można stosować wodę (grupa A).

Uwaga: Gaszenie wodą pożarów w obrębie urządzeń elektrycznych pod napięciem jest zabronione.

Sposób użycia hydrantu jest następujący: należy otworzyć szafkę, rozwinąć wąż, otworzyć zawór hydrantowy i skierować strumień wody na palące się materiały, zraszając powierzchnię, na której występuje proces palenia od brzegu ku środkowi. Przy pożarach przedmiotów ustawionych pionowo nie należy gasić od góry do dołu. Obsługę hydrantu powinny stanowić dwie osoby.

b). Gaśnice.

Gaśnice są to przenośne urządzenia o masie brutto do 20 kg i masie środka gaśniczego do 12 kg, którego użycie następuje pod wpływem uruchamianego ręcznie wyzwolenia ciśnienia gazu. Efekt akcji gaśniczej, a także bezpieczeństwo jej prowadzenia zależy od wielu czynników, między innymi od wyboru odpowiedniego środka gaśniczego. Dokonanie prawidłowego wyboru zależy od rozpoznania rodzaju pożaru oraz pewnego minimum wiedzy o środkach gaśniczych i ich działaniu. Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do gaszenia tych grup pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie:

- 1) A - materiałów stałych, zwykle pochodzenia organicznego, których normalne spalanie zachodzi z tworzeniem żarzących się węgli;
- 2) B - cieczy i materiałów stałych topiących się;
- 3) C - gazów;
- 4) D- metali,
- 5) F – tłuszczy.

Gaśnice w obiektach powinny być rozmieszczone:

- 1) w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, w szczególności:
 - a) przy wejściach do budynków,
 - b) na klatkach schodowych,
 - c) na korytarzach,
 - d) przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz;
- 2) w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki);
- 3) w obiektach wielokondygnacyjnych – w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli pozwalają na to istniejące warunki.

Przy rozmieszczaniu gaśnic powinny być spełnione następujące warunki:

- 1) odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż 30 m;
- 2) do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m.

Z uwagi na specyfikację obiektu optymalnym środkiem gaśniczym jest proszek do gaszenia pożarów klasy ABC. Dodatkowo, pomieszczenia w których są urządzenia elektryczne należy wyposażyć w gaśnicę śniegową.

Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach powinna przypadać, z wyjątkiem przypadków określonych w przepisach szczególnych:

1) na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej w budynku, niechronionej stałym urządzeniem gaśniczym:

a). zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi **ZL III i ZL I**

c) Wykaz podręcznego sprzętu gaśniczego

Lp.	Kondygnacja	Gdzie się znajduje sprzęt
1	Piwnica	Gaśnice
		Korytarz przy siłowni – 1 szt.
		Korytarz przy sali nr 011 – 1 szt.
2	Parter	Korytarz przy sali gimnastycznej – 1 szt.
		Hydranty
		Korytarz przy szatni – 1 szt.
		Korytarz przy sanitariatach – 2 szt.
		Korytarz przy sekretariacie – 1 szt.
		Korytarz przy jadalni – 1 szt.
		Korytarz przy hali sportowej (sanitariaty) – 1 szt.
		Korytarz przy hali sportowej (szatnia) – 1 szt.
		Gaśnice
		Korytarz przy sali nr 114 – 1 szt.
		Korytarz przy pokoju księgowości – 1 szt.
		Korytarz przy pokoju pielęgniarstwa – 1 szt.
		Korytarz przy sali nr 129 – 1 szt.
		Korytarz przy jadalni – 1 szt.
Przewiązka – 1 szt.		
Korytarz przy hali sportowej – 2 szt. (po obu stronach).		
3	I – piętro	Hydranty
		Magazyn – 1 szt.
		Magazyn sprzętu – 1 szt.
		Korytarz przy sanitariatach – 2 szt. (po obu stronach).
		Gaśnice
		Korytarz przy sali nr 213 – 1 szt.
		Biblioteka – 1 szt.
		Korytarz przy sali nr 202 – 1 szt.
		Korytarz przy sali nr 233 – 1 szt.
		Aula – 1 szt.
Korytarz przy sali nr 220 - 1 szt.		

Razem: Gaśnice : - 17 szt. Hydranty – 11 szt.

UWAGA Gaśnica śniegowa NIE JEST GAŚNICĄ UNIWERSALNĄ!!! - jest to cylindryczny zbiornik zaopatrzony w zawór (pokrętny lub szybko otwieralny) i wąż zakończony dyszą wylotową. Wewnątrz gaśnicy znajduje się skroplony dwutlenek węgla, który po uruchomieniu gaśnicy pod własnym ciśnieniem wydostaje się na zewnątrz oziębiając się do temperatury ok. - 80 °C. Po dostarczeniu gaśnicy w miejsce pożaru zrywamy plombę zabezpieczającą (ewentualnie wyciągamy zawleczkę blokującą), uruchamiamy zawór i kierujemy strumień środka gaśniczego na ognisko pożaru. Działanie gaśnicy śniegowej można w każdej chwili przerwać zamykając zawór.
Należy pamiętać, że:

- *w czasie działania gaśnicy należy ją trzymać tylko za uchwyty,*
- *nie wolno używać tych gaśnic do gaszenia palącej się na człowieku odzieży,*
- *uważać na fakt, iż w pomieszczeniu w którym gasimy gaśnicą śniegową przybywa dwutlenku węgla a ubywa tlenu – istnieje niebezpieczeństwo utraty świadomości i omdlenia.*

Ze względu na swoją budowę syfonową gaśnica prawidłowo pracuje tylko w pozycji pionowej. Podstawowy sposób użycia poszczególnych gaśnic przedstawiany jest także w sposób graficzny na etykietach naklejonych na gaśnice.

V. POTENCJALNE ŹRÓDŁA POWSTANIA POŻARU

Ze względu na charakter działalności w budynku nie ma pomieszczeń zagrożonych gwałtownym rozwojem pożaru. Spośród materiałów palnych znajduje się tu drewno i materiały drewnopochodne występujące w postaci elementów umeblowania, papier w postaci różnego typu dokumentacji lub materiałów dydaktycznych, materiały włókiennicze w postaci garderoby prywatnej i służbowej, itp.

5.1. Uwzględniając normalne warunki użytkowania obiektu, możliwości powstawania pożaru mogą najczęściej wynikać z:

- A. Urządzenia i osprzęt instalacji elektrycznej usytuowany w niewłaściwej odległości od materiałów palnych , np. *makulatury, książek.*
- B. Stany awaryjne urządzenia i osprzętu instalacji elektrycznej, technicznej i komputerowej,
- C. Zaproszenie ognia, najbardziej niebezpieczne w pomieszczeniach magazynowych, technicznych.
- D. Zaproszenie ognia w czasie prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych,
- E. Stosowanie materiałów łatwo zapalnych niezgodnie ze wskazaniem producenta,
- F. Użytkowanie urządzeń grzejnych (grzejniki, czajniki) bez właściwego zabezpieczenia i wymaganego zezwolenia,
- G. Zwarcie instalacji elektrycznej na skutek przeciążeń instalacji, starzenia się izolacji, zużycia gniazd, wyłączników, opraw instalacji elektrycznej, pęknięcia żarówek,
- H. Prowizoryczne naprawy osprzętu instalacji elektrycznej i podłączenia do tablic rozdzielczych,
- I. Pozostawienie włączonych odbiorników energii elektrycznej po zakończeniu pracy
- J. Podpalenia.

5.2. Zasady zapobiegania możliwości powstania pożaru

W punkcie powyżej przeprowadzono analizę przyczyn pożaru mogących wystąpić w budynku (punkty od A-K). Stąd można ustalić zasady profilaktyki pożarowej dla tych źródeł i tak:

Odnosnie do w/w punktów:

- A. wprowadzić zakaz składowania materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5m od:
 - urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 100° C ,
 - linii kablowych o napięciu powyżej 1kV , przewodów uziemiających , czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego, przewodów elektrycznych siłowych i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400 V,
- B. nie dopuszczać do przegrzania się instalacji teletechnicznych, komputerowych, stosować odpowiednie wielkości zabezpieczeń obwodów elektrycznych itp.,
- C. wprowadzić zakaz używania ognia otwartego w pomieszczeniach, magazynowych, technicznych oraz kontrolować przestrzeganie zakazu palenia tytoniu,
- D. prace niebezpieczne pożarowo prowadzić zgodnie z wytycznymi zawartymi w instrukcji,
- E. wprowadzić zakaz stosowania środków chemicznych łatwopalnych, past łatwopalnych niezgodnie z instrukcją stosowania tych środków. Materiały te składować zgodnie z wymaganiami producenta. Każdorazowo przeszkolić osoby użytkujące środki łatwopalne. Utrzymać ilości tych materiałów na stanowisku pracy nie przekraczające dobowe zapotrzebowanie. Przechowywać zapas materiałów niebezpiecznych przekraczający wielkość dobową w oddzielnym magazynie przystosowanym do takiego celu;
- F. wprowadzić zakaz użytkowania grzejników i czajników bez pisemnego zezwolenia,
- G. zobowiązać konserwatora instalacji elektrycznej do prowadzenia przeglądu stanu technicznego osprzętu instalacji elektrycznej. Na bieżąco prowadzić badania okresowe stanu izolacji przewodów,
- H. wprowadzić zakaz wszelkich napraw instalacji przez osoby nieuprawnione, zabezpieczyć tablice rozdzielcze przed dostępem osób niepowołanych,
- I. ciecze palne oraz materiały niebezpieczne przechowywać i stosować zgodnie z wytycznymi producenta, przechowywać materiały niebezpieczne w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu w następstwie procesu składowania lub wskutek wzajemnego oddziaływania,
- J. zobowiązać pracowników do wyłączania odbiorników prądu elektrycznego po zakończeniu pracy, wprowadzić nadzór nad przestrzeganiem tego polecenia.

5.3. Zabezpieczenie prac pożarowo - niebezpiecznych

W oparciu o zapisy Ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej oraz **Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji** z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109 poz. 719), wprowadza się instrukcję zabezpieczenia prac pożarowo-niebezpiecznych na terenie budynku ujętą w niniejszym rozdziale.

Pod pojęciem prac pożarowo - niebezpiecznych należy rozumieć wszelkie prace nieprzewidziane instrukcją technologiczną lub prowadzone poza wyznaczonymi do tego celu miejscami, jak:

- prace remontowo-budowlane związane z użyciem ognia otwartego prowadzone wewnątrz obiektu i na przyległym do niego terenie, na których występują materiały palne,
- prace związane ze stosowaniem gazów, cieczy i pyłów palnych i wybuchowych,
- wszelkie prace remontowo-budowlane prowadzone w strefach zagrożonych wybuchem.

Do prac takich należy zaliczyć w szczególności:

A. Prace z otwartym ogniem, podczas których występuje iskrzenie lub nagrzewanie, np.:

- spawanie, cięcie gazowe i elektryczne,
- podgrzewanie instalacji, urządzeń i zaworów z substancjami palnymi,
- podgrzewanie lepiku, smoły itp.
- rozniecanie ognisk,
- używanie materiałów pirotechnicznych

B. Prace związane ze stosowaniem gazów, cieczy i pyłów, przy których mogą powstać mieszaniny wybuchowe:

- przygotowanie do stosowania gazów, pyłów i cieczy
- stosowanie tych pyłów i cieczy do malowania, lakierowania
- klejenia, mycia, nasycania,
- suszenie substancji palnych,
- usuwania pozostałości tych substancji ze stanowisk pracy.

5.4. Wytyczne zabezpieczenia prac pożarowo-niebezpiecznych

5.4.1. Przygotowanie budynku i pomieszczeń do prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo polega na:

- a) oczyszczeniu pomieszczeń lub miejsc, gdzie będą wykonywane prace z wszelkich palnych materiałów lub zanieczyszczeń,
- b) odsunięciu na bezpieczną odległość od miejsca prowadzenia prac wszelkich przedmiotów palnych lub niepalnych w opakowaniach palnych.
- c) zabezpieczeniu np. przed działaniem rozprysków spawalniczych wszelkich materiałów i urządzeń palnych, których usunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe, przez osłonięcie ich, np. arkuszami blachy, płytami gipsowymi.
- d) sprawdzeniu, czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne na zapalenie wskutek przewodnictwa cieplnego bądź rozprysków spawalniczych nie wymagają zastosowania lokalnych zabezpieczeń.
- e) uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, kablowych, wentylacyjnych, itp. znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzenia prac.
- f) zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi kabli, przewodów elektrycznych, oraz instalacyjnych z palną izolacją, o ile znajduje się w zasięgu zagrożenia spowodowanego pracami pożarowo-niebezpiecznymi.
- g) sprawdzeniu, czy w miejscu planowanych prac nie prowadzono tego dnia prac malarskich lub innych przy użyciu substancji łatwo zapalnych.
- h) przygotowaniu w miejscu dokonywania prac pożarowo-niebezpiecznych m.in.: napełnionych wodą metalowych pojemników na rozgrzane odpadki drutu

- spawalniczego, elektrod itp., materiałów osłonowych izolacyjnych niezbędnych do zabezpieczenia toku prac, niezbędnego sprzętu pomiarowego np. do pomiaru stężeń par i gazów palnych w rejonie prowadzenia prac,
- i) zapewnieniu stałej drożności przejść i wyjść ewakuacyjnych z miejsc prowadzenia prac pożarowo-niebezpiecznych.
- 5.4.2. Przy wykonywaniu prac pożarowo - niebezpiecznych przy użyciu cieczy, gazów i płynów mogących tworzyć z powietrzem mieszaniny wybuchowe należy przestrzegać następujących zasad:
- *na stanowiskach pracy mogą znajdować się stosowane tam ciecze gazy i pyły palne w ilości niezbędnej do prowadzenia prac z zapasem umożliwiającym utrzymanie ciągłości pracy danej zmiany.*
 - *zapas substancji znajdującej się na stanowisku pracy powinien być przechowywany w niepalnych (lub innych dopuszczonych), szczelnych opakowaniach.*
 - *pozostawianie opróżnionych opakowań na stanowisku pracy jest zabronione,*
 - *po zakończeniu prac wszystkie naczynia, wanny i pojemniki należy szczelnie zamknąć lub zabezpieczyć w inny sposób przed emisją do otoczenia znajdujących się w nich substancji tworzących z powietrzem mieszaniny wybuchowe,*
 - *ciecze, gazy i pyły oraz ich pozostałości nie powinny zalegać na urządzeniach stanowiska, w przewodach wentylacyjnych i na podłożu,*
 - *prace niebezpieczne pożarowo w pomieszczeniach (urządzeniach) zagrożonych wybuchem, lub pomieszczeniach, w których wcześniej wykonano inne prace związane z użyciem łatwopalnych cieczy lub palnych gazów, mogą być prowadzone wyłącznie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w pomieszczeniu nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości,*
- 5.4.3. Miejsce wykonywania prac pożarowo-niebezpiecznych należy wyposażyć w podręczny sprzęt gaśniczy w ilości i rodzaju umożliwiającym likwidację wszystkich źródeł pożaru,
- 5.4.4. Po zakończeniu prac pożarowo - niebezpiecznych w pomieszczeniu i pomieszczeniach sąsiednich należy przeprowadzić dokładną kontrolę mającą na celu stwierdzenie, czy nie pozostawiono tłących się lub żarzących cząstek w rejonie prowadzenia prac, czy nie występują jakiegokolwiek objawy pożaru oraz czy sprzęt (np. spawalniczy) został zdemontowany, odłączony od źródeł zasilania i należycie zabezpieczony przed dostępem osób postronnych. Kontrolę taką należy ponowić po upływie **4 godzin**, a następnie **8 godzin** licząc od czasu zakończenia prac pożarowo-niebezpiecznych (czasookres i ilość kontroli określa komisja w protokole zabezpieczenia prac pożarowo-niebezpiecznych, w zależności od stopnia zagrożenia). Kontrolę przeprowadza ochrona na polecenie Administratora,
- 5.4.5. Prace pożarowo-niebezpieczne powinny być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje, zaś sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru,
- 5.4.6. Butle ze sprężonymi gazami mogą znajdować się na terenie obiektu wyłącznie w okresie wykonywania prac i pod stałym nadzorem,

5.4.7. W przypadku prowadzenia prac spawalniczych na wysokości butli z gazem palnym nie należy ustawiać w rejonie bezpośredniego oddziaływania spadających rozprysków spawalniczych.

5.5. Obowiązki wykonawcy prac pożarowo-niebezpiecznych

Do obowiązków wykonawcy prac pożarowo – niebezpiecznych należy:

- Sprawdzenie, czy sprzęt i narzędzia są technicznie sprawdzone i należyście zabezpieczone przed możliwością zainicjowania oraz rozprzestrzenienia pożaru, ściśle przestrzeganie zaleceń zawartych w protokóle i zezwoleniu na prowadzenie prac,
- Znajomość przepisów przeciwpożarowych, obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad postępowania w przypadku powstania pożaru,
- Sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy zostały wykonane wszystkie zabezpieczenia, przewidziane dla danego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo,
- Ścisłe przestrzeganie wytycznych zabezpieczenia ustalonych dla prowadzenia danego rodzaju prac niebezpiecznych,
- Sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy stanowisko zostało wyposażone w odpowiednią ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego,
- Rozpoczynanie prac pożarowo-niebezpiecznych tylko po otrzymaniu pisemnego zezwolenia,
- Poinstruowanie pomocników o wymaganiach przeciwpożarowych obowiązujących dla wykonywanego rodzaju prac pożarowo-niebezpiecznych,
- Przerwanie pracy w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków umożliwiających powstanie i rozprzestrzenienie pożaru oraz zgłoszenie tego faktu przełożonemu, meldowanie bezpośredniemu przełożonemu o zakończeniu prac pożarowo-niebezpiecznych oraz informowanie o ewentualnych faktach zainicjowania ognia ugaszonego w czasie wykonywania prac czynności pożarowo-niebezpiecznych,
- Dokładne sprawdzenie po zakończeniu pracy stanowiska i jego otoczenia w celu stwierdzenia, czy podczas wykonywania prac pożarowo-niebezpiecznych nie zainicjowano pożaru,
- Wykonywanie wszelkich poleceń przełożonych i organów kontrolnych w sprawach związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym prac i czynności pożarowo-niebezpiecznych.

5.6. Sposoby rozprzestrzeniania się pożaru

Pożar może powstać w jednym z wielu pomieszczeń. W przypadku sal dydaktycznych, w początkowej fazie będzie się on rozprzestrzeniał w obrębie tego pomieszczenia, przy którym został zainicjowany. W takich przypadkach kierunek rozwoju pożaru jest zgodny z kierunkiem ciągu powietrza, a także z umiejscowieniem materiałów palnych. Podczas pożaru wywiązuje się ciepło, powstają gazy pożarowe i dym. Mieszają się one z powietrzem w pomieszczeniu i ciąg termiczny unosi je ku górze. Następstwem tego zjawiska jest stały dopływ powietrza do źródła pożaru. Ciepło, jakie wywiązuje się podczas pożaru przenosi się nie tylko ku górze, lecz rozchodzi się we wszystkich kierunkach. Wskutek promieniowania cieplnego, które jest czynnikiem decydującym o

rozszerzaniu się pożaru, materiały palne znajdujące się w pobliżu źródła pożaru ulegają samozapaleniu. Czas od powstania pożaru do jego swobodnego rozwoju waha się od kilku do kilkudziesięciu minut i jest zależny od ilości materiału palnego, jego rozdrobnieniu, łatwopalności, odległości od źródła pożaru, oraz zawartości tlenu w powietrzu. W następstwie swobodnego rozwoju pożar może się rozprzestrzeniać i objąć swoim zasięgiem wszystkie pomieszczenia. Dym i gazowe produkty spalania szybko rozprzestrzeniają się na całą przestrzeń szkoły.

Pożar może się rozprzestrzenić wskutek:

- stosowania palnych elementów budowlanych i wystroju wewnątrz pomieszczeń,
- niewłaściwego składowania materiałów palnych,
- braku lub niesprawności podręcznego sprzętu gaśniczego,
- nieznajomości zasad i sposobu likwidacji pożaru w zarodku przez pracowników,
- braku lub niesprawności środków łączności i alarmowania,

Zagrożenie dla życia i zdrowia ludzkiego podczas pożaru wynikać może z :

- zatrucia gazowymi produktami spalania podczas tlenia i palenia się materiałów palnych, a szczególnie tworzyw sztucznych,
- oparzeń ciała wskutek promieniowania cieplnego lub od rozgrzanych przedmiotów,
- składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących celom ewakuacji, zastawiania ich zbędnymi przedmiotami lub zamykanie wyjść ewakuacyjnych,
- silnego zadymienia dróg ewakuacyjnych,
- braku wydzielenia dróg ewakuacji drzwiami dymoszczelnymi o odpowiedniej odporności pożarowej.

VI. ZADANIA I ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRACOWNIKÓW W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ.

Nadzór nad ochroną przeciwpożarową w budynku sprawuje bezpośrednio Zarządca obiektu. Sprawy ochrony przeciwpożarowej w budynku prowadzi osoba (prawna lub fizyczna) upoważniona przez Właściciela – Administratora budynku. Zadanie szczegółowe pracowników stosownie do schematu organizacyjnego i zajmowanego stanowiska określono w dalszej części instrukcji;

1. Obowiązki Dyrektora szkoły.

Dyrektor zobowiązany jest do:

- zapewnienia przestrzegania przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- zapewnienia wyposażenia budynku w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze,
- wyposażania obiektu w instrukcje postępowania na wypadek pożaru (alarmowe),
- rozmieszczenia w budynku pożarniczych tablic informacyjnych,
- zapewnienia osobom przebywającym w budynku bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji,
- ustalenia sposobu postępowania na wypadek pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- nadzór nad właściwą i terminową konserwacją tego sprzętu,
- uwzględniania w planach zabezpieczenia budynku wymagań ochrony przeciwpożarowej, a w szczególności zagadnień ewakuacji,
- znajomości i stosowania obowiązujących przepisów przeciwpożarowych a w szczególności dotyczących prawidłowego utrzymania i eksploatacji budynku urządzeń technologicznych i istniejących w budynku instalacji jak również kontrolowania przestrzegania tych przepisów,
- zapewnienia dokonywania przeglądów oraz napraw tych instalacji,
- dopilnowania realizacji zakazu składowania na drogach ewakuacyjnych i dojazdach do obiektu jakichkolwiek materiałów sprzętu i przedmiotów jak również zapewnić dostęp do głównych zaworów wodnych gazowych oraz wyłączników energii elektrycznej,
- określania zasad postępowania w przypadku awarii urządzeń i instalacji,
- czuwanie nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych i wytycznych jednostek nadrzędnych,
- udział w kontrolach przeprowadzonych przez Państwową Straż Pożarną i inne organy zewnętrzne,
- planowanie potrzeb w zakresie wyposażenia pomieszczeń w gaśnice i urządzenia przeciwpożarowe,
- zapewnienie instruktazu wstępnego i szkolenia w zakresie ochrony ppoż. dla podległych pracowników,
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku,
- znajomości zasad ewakuacji ludzi oraz zasad ewakuacji mienia z miejsc o szczególnym znaczeniu,
- w przypadku pożaru lub innego miejscowego zagrożenia ogłaszania alarmu z równoczesnym wezwaniem Straży Pożarnej oraz do podjęcia akcji ratowniczo-gaśniczej wszystkimi dostępnymi środkami,
- utrzymanie ładu i porządku w czasie prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczej,
- zabezpieczenia pogorzeliska lub miejsca zdarzenia.

2. Obowiązki pracowników ochrony.

- zapewnienia dostępu do kluczy w celu szybkiego otwarcia pomieszczeń razie pożaru lub awarii,
- odcięcia w przypadku zagrożenia dopływu prądu i gazu poprzez główne zawory,
- kontrolować budynek, a w szczególności miejsca, w których występuje zagrożenie pożarowe, wskazane przez Administratora,

- sprawdzić, czy czynny jest telefon „miejski” ,
- interweniowania w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów ppoż. przez dowolne osoby przebywające w budynku,
- znajomości budynku i informacji ułatwiających interwencję Straży Pożarnej, w miarę możliwości udrożnić drogi dojazdowe do budynku w razie pożaru poprzez kierowanie pojazdów poza rejon podjazdu i hydrantów zewnętrznych,
- wskazania straży pożarnej miejsca pożaru (innego miejscowego zdarzenia), sposobu dojścia do ognia, punktów poboru wody, przeciwpożarowego wyłącznika prądu elektrycznego, telefonów itp.,

2. Obowiązki pracowników zajmujących się utrzymaniem porządku i czystości w budynku.

W zakresie ochrony ppoż. w /w poza wykonywaniem innych obowiązków są zobowiązani:

- opróżniać i codziennie wynosić do śmietnika wszelkie odpadki i śmieci znajdujące się w koszach, popielnicach, itp.
- przestrzegać zakazu rozcieńczania pasty podłogowej benzyną lub palnymi rozpuszczalnikami oraz zmywania podłóg takimi płynami

Po zakończeniu sprzątania, przed zamknięciem pomieszczeń sprawdzić czy:

- nie zaproszono ognia w pomieszczeniach, wyłączono z sieci wszelkie urządzenia elektryczne poza lodówkami i urządzeniami dostosowanymi do ciągłego poboru prądu,
- na przewodach elektrycznych pod napięciem i grzejnikach nie pozostawiono materiałów palnych,
- drzwi i okna zostały zamknięte.

4. Obowiązki wszystkich pracowników.

Wszyscy pracownicy zobowiązani są do:

- przestrzegania postanowień przepisów ppoż. i niniejszej instrukcji,
- uczestniczenia w szkoleniach ppoż. i poddawania się sprawdzianom wiedzy,
- realizacji poleceń przełożonych mających na celu poprawę stanu bezpieczeństwa pożarowego w budynku,
- utrzymywania należytego porządku na swoim stanowisku pracy i w jego otoczeniu,
- prawidłowego użytkowania instalacji i urządzeń elektroenergetycznych, a w szczególności przestrzegania zakazów samodzielnego naprawiania instalacji elektrycznej,
- posiadania umiejętności posłużenia się gaśnicą,
- przestrzegania warunków bezpieczeństwa podanych w niniejszej instrukcji lub w instrukcjach technologiczno - ruchowych,
- znajomości zasad postępowania na wypadek pożaru,
- zgłaszania przełożonym lub upoważnionemu pracownikowi prowadzącemu sprawę ppoż. zauważonych zagrożeń i nieprawidłowości w zabezpieczeniu ppoż.,

Wszyscy pracownicy oraz osoby korzystające z obiektu, z chwilą przybycia jednostki ratowniczo – gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej zobowiązani są do podporządkowania się dowódcy tej jednostki.

VII. ZASADY ORGANIZACJI DZIAŁAŃ RATOWNICZYCH.

Przez działania ratownicze rozumie się każdą czynność podjętą w celu ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska, a także likwidację przyczyn powstania pożaru, wystąpienia klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia. Prowadzą je zarówno jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej, jak też jednostki Wojskowej ochrony przeciwpożarowej, zakładowa straż pożarna, zakładowa służba ratownicza, gminna zawodowa straż pożarna, powiatowa (miejska) zawodowa straż pożarna, terenowa służba ratownicza, ochotnicza straż pożarna i inne jednostki ratownicze. W Gimnazjum do działań ratowniczych będą powołani wszyscy pracownicy.

Aby działania te przebiegały sprawnie należy przyjąć kilka etapów zagrożenia i eliminowania ich w kolejności:

1. Rozpoznanie stanu zagrożenia

W Gimnazjum każdy pracownik jest zobowiązany do informowania o zaistniałym zagrożeniu Dyrektora placówki i Państwową Straż Pożarną.

W początkowej fazie pożaru każdy z pracowników jest zobowiązany w miarę możliwości przystąpić do działań gaśniczych przy pomocy sprzętu gaśniczego tj. np. gaśnice.

2. Alarmowanie o zagrożeniu

Alarm ewakuacyjny zarządza Dyrektor szkoły lub osoba przez niego upoważniona. Decyzja ta musi zawierać informacje o zakresie ewakuacji, liczbie osób przewidzianych do ewakuacji, sposobach i kolejności opuszczania obiektu, a także musi określać drogi ruchu i rejon dla osób ewakuowanych.

Alarm ogłaszany jest za pomocą dzwonka (3 minutowy przerywany sygnał) Każdy z pracowników, który zauważy pożar jest zobowiązany powiadomić Dyrektora placówki i Państwową Straż Pożarną.

W przypadku ogłoszenia alarmu nauczyciele prowadzący zajęcia z uczniami i dziećmi nakazują opuszczenie sali i ewakuację z zagrożonego budynku. Należy zaznaczyć, że jednocześnie są to osoby kierunkowe, które są odpowiedzialne ewakuację grupy uczniów oraz dzieci z którymi prowadzą zajęcia.

3. Przejęcie działań przez Państwową Straż Pożarną

Wprowadzenie do działań jednostek PSP polega na:

- ułatwieniu dojazdu służb ratowniczych z punktu przyjęcia sił i środków do miejsca prowadzenia działań ratowniczych wskazanego przez kierującego akcją ratowniczą strażaka PSP,
- udostępnieniu dokumentacji obiektu przygotowanej na wypadek pożaru,

- przekazaniu pełnej informacji o zagrożeniu i podejmowanych czynnościach ratowniczych, punktach czerpania wody, miejscach szczególnie niebezpiecznych, lokalizacji głównych wyłączników prądu itp.,
- wykonywaniu wszelkich poleceń wydawanych przez kierującego akcją ratowniczą strażaka PSP.

4. Przeprowadzenie ewakuacji

Do czasu przybycia straży pożarnej kierownictwo akcją sprawuje dyrektor obiektu. Kierujący akcją ratowniczą wyznacza zadania i formy działań zgodnie z potrzebami bieżącymi oraz rozwojem sytuacji pożarowej do czasu przybycia Straży pożarnej.

1. Aby ewakuacja przebiegała prawidłowo należy:

- 1.1. Kierujący akcją ewakuacyjną wyznacza osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji poszczególnych grup ewakuacyjnych. Ponadto kierujący akcją ustala ewentualną potrzebę ewakuacji sprzętu i mienia, określając w tym celu sposoby, kolejność i rodzaj ewakuacji.
- 1.2. W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia, oraz pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie. Należy dążyć do tego, aby wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej (z różnych względów) zdolności poruszania się, natomiast zamykać strumień ruchu ludzi powinny osoby, które mogą poruszać się o własnych siłach. Pojedyncze osoby lub strumień ludzi należy kierować najkrótszą drogą do wyjścia prowadzącego bezpośrednio na zewnątrz obiektu, zgodnie z umieszczonymi w budynku ewakuacyjnymi znakami bezpieczeństwa.
- 1.3. W przypadku odcięcia dróg ewakuacyjnych należy niezwłocznie dostępnymi środkami np. telefonicznie, bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy - powiadomić kierownika akcji ewakuacyjnej. Ludzi odciętych od dróg wyjścia, a znajdujących się w strefie zagrożenia, należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i w miarę posiadanych środków i istniejących warunków ewakuować na zewnątrz, przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych jednostek straży pożarnej lub innych jednostek ratowniczych.
- 1.4. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej ze względu na mniejsze zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń i dróg ewakuacyjnych. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniać chustką zmoczoną w wodzie - sposób ten ułatwia oddychanie. Podczas ruchu przez mocno zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji co do kierunku ruchu.
- 1.5. Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem środków niezbędnych do ewakuacji i ratowania ludzi. Ewakuację mienia należy rozpocząć od papierów wartościowych oraz najcenniejszych urządzeń, dokumentacji i przedmiotów. Należy wykorzystać wszystkie sprawne fizycznie osoby nadające się do ewakuacji mienia, jeżeli nie zagraża to ich zdrowiu lub życiu.

- 1.6. Po zakończeniu ewakuacji osób należy dokładnie sprawdzić, czy wszyscy ludzie opuścili poszczególne pomieszczenia na terenie obiektu. Niezgodność stanu osobowego ewakuowanych pracowników lub uczniów należy natychmiast zgłosić jednostkom ratowniczym przybyłym na miejsce akcji i przeprowadzić ponowne sprawdzenie pomieszczeń budynku.
- 1.7. Jeżeli Dyrektor nie zarządzi inaczej, rejonem ewakuacji dla osób przebywających w budynku jest teren otwarty przy budynku(patrz szkic usytuowania)
- 1.8. W przypadku przybycia jednostek Straży Pożarnej w trakcie akcji ewakuacyjnej, kierujący jej przebiegiem, zobowiązany jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji, a następnie podporządkowania się dowódcy przybyłej jednostki ratowniczo-gaśniczej państwowej straży pożarnej.
- 1.9. Każdy pracownik powinien być pouczony przez dyrektora co powinien ewakuować w razie pożaru.
- 1.10. Opuszczając pomieszczenia należy wszystkie drzwi pozostawić zamknięte, ale nie wolno zamykać ich na klucz lub w inny sposób (klódki, zasuwki itp.).
- 1.11. Nadzór nad prawidłowym przebiegiem ewakuacji prowadzi dyrektor obiektu. Ewakuację można zakończyć wyłącznie na polecenie kierownika akcji ratowniczej.

2. Ewakuacja poszczególnych kondygnacji:

Piwnica:

- nauczyciele i uczniowie oraz osoby przebywające w salkach nr 011, 015, szatniach, izbie regionalnej, pomieszczeniu konserwatora, magazynie pomocy naukowych, piwnicy i salce gimnastycznej ewakuują się schodami na poziom parteru skąd wyjściem nr 9 opuszczają budynek i udają się w rejon zbiórki,
- osoby przebywające w wymiennikowni i wentylatorni ewakuują się wyjściem nr 12 opuszczają budynek i udają się w rejon zbiórki,

Parter:

- nauczyciele i uczniowie oraz inne osoby przebywające w salach nr 116 i 139, pokoju Dyrektora, pokoju Zastępcy Dyrektora, sekretariacie, pomieszczeniu woźnej, pokoju księgowości, pokoju pedagoga, pokoju pielęgniarki, pokoju nauczycielskim, pomieszczeniu na radiowęzeł i szatni ewakuują się wyjściem nr 1 opuszczają budynek i udają się w rejon zbiórki,
- nauczyciele i uczniowie oraz inne osoby przebywające w salach zajęć nr 126, 127, 128, 129, 130 i sklepiku ewakuują się wyjściem nr 2 opuszczają budynek i udają się w rejon zbiórki,
- nauczyciele i uczniowie oraz osoby przebywające w jadalni i sanitariatach ewakuują się wyjściem nr 3 opuszczają budynek i udają się w rejon zbiórki,
- nauczyciele i uczniowie oraz osoby przebywające w pomieszczeniach natrysków, szatni, pomieszczeniu na wentylatory, hali sportowej i sanitariatach ewakuują się wyjściem nr 4 opuszczają budynek i udają się w rejon zbiórki,
- nauczyciele i uczniowie oraz inne osoby przebywający w magazynie sprzętu, pokoju treningów, pokoju pierwszej pomocy, szatniach, hali sportowej i sanitariatach ewakuują się wyjściem nr 7 lub 8 opuszczają budynek i udają się w rejon zbiórki,

- nauczyciele i uczniowie oraz inne osoby przebywające w hali sportowej ewakuują się odpowiednio wyjściem nr 5 lub 6 opuszczają budynek i udają się w rejon zbiórki,
- osoby przebywające w szatni ewakuują się wyjściem nr 9 opuszczają budynek i udają się w rejon zbiórki,
- nauczyciele i uczniowie oraz inne osoby przebywające w świetlicy, szatni, pomieszczeniu gospodarczym i sanitariatach ewakuują się wyjściem nr 10 opuszczają budynek i udają się w rejon zbiórki,
- nauczyciele i uczniowie przebywający w salach zajęć nr 112, 113, 114 i 115 ewakuują się wyjściem nr 11 opuszczają budynek i udają się w rejon zbiórki,

I piętro :

- nauczyciele i uczniowie oraz osoby przebywające w salach zajęć nr 201, 202, 210, 211, 212, 213, 214, 215, bibliotece, pomieszczeniu gospodarczym, magazynie, auli i sanitariatach ewakuują się schodami na poziom parteru skąd wyjściem nr 9 opuszczają budynek i udają się w rejon zbiórki,
- nauczyciele i uczniowie oraz osoby przebywające w salach zajęć nr 218, 219, 220, 221, 222, 223, 225, 226, 232, 233, archiwum, magazynie sprzętu i sanitariatach ewakuują się schodami na poziom parteru skąd wyjściem nr 13 opuszczają budynek i udają się w rejon zbiórki.

3. Wykaz telefonów alarmowych

Komenda Miejska PSP	998, 32 - 439 – 58 – 00
Komenda Miejska Policji	997, 32 - 429 - 52 - 00
Pogotowie Ratunkowe	999, 32 - 422 - 36 - 66
Pogotowie Energetyczne	991, 32 - 422 - 10 - 71
Pogotowie Wodociągowe	994, 32 - 422 - 36 - 81
Pogotowie Gazowe	992, 32 - 422 - 34 - 19
Wojewódzki Szpital Specjalistyczny Nr 3	32 - 429 – 10 – 00
Dyrektor szkoły	32 - 421 - 82 - 28
Straż Miejska	32 – 422 - 72 - 54

5. Zabezpieczenie pogorzeliska i dochodzenie popożarowe

Wyznaczony przez Dyrektora pracownik jest odpowiedzialny za:

- Zabezpieczenie miejsca pożaru i wystawienie posterunku pogorzeliskowego w celu zapobiegania powstaniu pożaru wtórnego,

- Przystąpienie do uporządkowania pogorzeliska po zakończeniu działalności komisji powołanej dla ustalenia okoliczności przyczyn powstania i rozprzestrzeniania pożaru.

Do zadań komisji należy: określenie przyczyny pożaru, osób odpowiedzialnych za powstanie zagrożenia, strat popożarowych, ocena akcji ratowniczo – gaśniczej prowadzonej przez pracowników oraz strażaków PSP, opracowanie wniosków profilaktycznych mających na celu poprawę bezpieczeństwa pożarowego.

Działania związane z w/ w poleceniami powinny być szczegółowo udokumentowane.

VIII. WSKAZANIA W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO DLA ORGANIZATORÓW IMPREZ Z UDZIAŁEM DUŻYCH GRUP LUDZI (ZAWODÓW, BALI, KONCERTÓW, DYSKOTEK ITP. W KTÓRYCH UCZESTNICZY PONAD 50 OSÓB)

Przestrzeganie przedstawionych poniżej zasad pozwoli na zapewnienie podstawowych warunków bezpieczeństwa pożarowego osobom przebywającym w obiektach. Zgodnie z ustawą z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. nr 81, poz. 351)

Art. 3:

1. Osoba fizyczna, osoba prawna, organizacja lub instytucja korzystające ze środowiska, budynku, obiektu lub terenu są zobowiązane zabezpieczyć je przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem.
2. Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu, a także podmioty, o których mowa w ust. 1, ponoszą odpowiedzialność za naruszenie przepisów przeciwpożarowych, w trybie i na zasadach określonych w innych przepisach.

Art. 4:

1. Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu, zapewniając jego ochronę przeciwpożarową, obowiązany jest w szczególności:
 - 1) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
 - 2) wyposażyć budynek, obiekt lub teren w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach,
 - 2a) zapewnić konserwację i naprawy sprzętu oraz urządzeń określonych w pkt 2, zgodnie z zasadami i wymaganiami gwarantującymi sprawne i niezawodne ich funkcjonowanie,
 - 3) zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
 - 4) przygotować budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
 - 4a) zaznajomić pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
 - 5) ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.
2. Czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej mogą wykonywać osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wymagania w zakresie kwalifikacji zawodowych oraz dotyczące warunków fizycznych i psychicznych osób zatrudnionych w jednostkach ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 pkt. 1a-5 i 8, a także wymagania w zakresie kwalifikacji zawodowych innych osób wykonujących czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

W związku z powyższym organizator powinien:

1. Przed rozpoczęciem imprezy sprawdzić, czy:

1.1. Planowane wykorzystanie obiektu jest zgodne z jego pierwotnym przeznaczeniem, a przewidywana ilość uczestników imprezy nie przekracza maksymalnej liczby osób mogących jednocześnie przebywać w obiekcie, przy czym:

- a) długość dróg ewakuacyjnych nie powinna przekroczyć:
 - dla drogi w pomieszczeniu mierzonej od najdalszego miejsca w którym może przebywać człowiek do wyjścia ewakuacyjnego z tego pomieszczenia - 40 m.
 - dla drogi od wyjścia ewakuacyjnego z pomieszczenia do wyjścia na zewnątrz budynku, do drzwi lub spocznika schodów klatki schodowej – 10 m. przy jednym kierunku dojścia i 30 m. przy dwu lub więcej dojściach.
- b) dla pomieszczeń, w których przebywać będzie więcej niż 50 osób, lub w których powierzchnia przekracza 300 m², należy zapewnić co najmniej dwa wyjścia ewakuacyjne.
- c) szerokość drzwi powinna być dostosowana do liczby osób mogących przebywać jednocześnie w pomieszczeniu i wynosić co najmniej 0,6 m. na 100 osób, lecz nie mniej niż 0,9 m., drzwi te powinny otwierać się na zewnątrz pomieszczeń.
- d) drzwi wyjściowe nie mogą być rozsuwane, podnoszone i obrotowe.
- e) elementy wyposażenia oraz wystroje wewnątrz w tym dekoracje powinny być wykonane z materiałów co najmniej trudno zapalnych; stosowanie palnych wykładzin sufitowych jest zabronione .
- f) dopuszcza się okładziny ścian z materiałów trudno zapalnych i boazerii z drewna twardego liściastego mocowane do łąt drewnianych do wysokości 2,5 m. od poziomu podłogi, a powyżej mocowane bezpośrednio do niepalnego podłoża.

1.2. Sprawne są zainstalowane w obiekcie urządzenia przeciwpożarowe, jeżeli takie występują, np.:

- a) podręczny sprzęt gaśniczy - na każde 100 m² powierzchni powinna przypadać co najmniej jedna gaśnica o masie środka gaśniczego 2 kg (3 dm³)
- b) hydranty i zawory hydrantowe,
- c) oświetlenie bezpieczeństwa i ewakuacyjne - wymagane dla liczby osób większej niż 300.
- d) urządzenia do usuwania dymów i gazów pożarowych.
- e) instalacje sygnalizacyjno - alarmowe
- f) stałe i półstałe urządzenia gaśnicze.

1.3. Zapewniono sprawność ustalonego sposobu łączności alarmowej z najbliższą jednostką PSP,

1.4. Zapewniono dostęp do miejsc uruchamiania urządzeń przeciwpożarowych i gaśniczych, przeciwpożarowych wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz zaworów gazu, wyjść ewakuacyjnych, podręcznego sprzętu

gaśniczego.

1.5. Nie pogorszo warunków ewakuacji poprzez:

- składowanie materiałów palnych i ustawianie jakichkolwiek przedmiotów na drogach ewakuacyjnych,
- zamknięcie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe otwarcie,
- stosowanie palnych boazerii na ścianach i sufitach oraz łatwo zapalnych wykładzin podłogowych,

1.6. Znakowanie zgodnie z Polskimi Normami:

- drogi, wyjścia i kierunku ewakuacji,
- miejsca usytuowania urządzeń przeciwpożarowych,
- lokalizację przeciwpożarowych lub głównych wyłączników prądu elektrycznego, zaworów gazowych,
- miejsca ustawienia podręcznego sprzętu gaśniczego,

1.7. Umieszczono w miejscach widocznych wykazy telefonów alarmowych oraz instrukcje postępowania na wypadek pożaru.

1.8. Pracownicy obsługi obiektów, organizatorzy imprez i służby ochroniarskie znają zasady postępowania na wypadek powstania pożaru, a w szczególności:

- zasady organizacji i prowadzenia ewakuacji,
- sposób powiadomienia Państwowej Straży Pożarnej oraz służb ratowniczych znajdujących się w obiekcie,
- zasady użycia podręcznego sprzętu gaśniczego oraz uruchomienia urządzeń przeciwpożarowych znajdujących się w obiekcie,

1.9. Zapewniono drogi pożarowe i dostęp do obiektu dla jednostek ratowniczo - gaśniczych,

1.10. Zapewniono właściwy dobór i wykonanie ogrzewania i instalacji elektroenergetycznych (potwierdzonych wynikami badań rezystancji izolacji przewodów roboczych instalacji nie rzadziej niż 1 raz w roku)

1.11. Opracowano dla obiektu instrukcję bezpieczeństwa, w której znajdują się m. in. wyżej wymienione informacje.

2. W trakcie trwania imprezy należy zwracać uwagę na:

- 1) bezpieczeństwo podczas stosowania efektów specjalnych,
- 2) zakaz używania w przestrzeniach zamkniętych (sala) wyrobów pirotechnicznych,
- 3) stan połączeń urządzeń nagłaśniających, oświetleniowych itp.
- 4) drożność dróg ewakuacyjnych i możliwość natychmiastowego otwarcia drzwi ewakuacyjnych,
- 5) przejezdność dojazdów pożarowych i zachowanie dostępu do obiektu dla jednostek ratowniczo-gaśniczych,
- 6) przestrzeganie zakazu używania ognia otwartego i palenia tytoniu w miejscach do tego celu nie przeznaczonych,
- 7) zapewnienie ciągłości nadzoru nad przebiegiem imprezy przez służby (osoby) organizatora,
- 8) zachowanie się publiczności i eliminowanie wszelkich zachowań mogących być przyczyną zagrożenia.

3. Szczegółowe zasady, jakimi powinny odpowiadać obiekty i pomieszczenia przeznaczone na imprezy z udziałem większej ilości osób zawarte są w obowiązujących przepisach przeciwpożarowych, w tym w szczególności:

- 1) Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 roku „*W sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów*” (Dz. U. Nr 109, Poz.719)
- 2) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 marca 2009 r. „*W sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*” (Dz. U. Nr 56, poz. 461)
- 3) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 6 sierpnia 2009 roku „*w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych*” (Dz. U. Nr 124, poz. 1030)
- 4) PN-72/B-02865- Ochrona przeciwpożarowa w budownictwie. Przeciwpożarowe zaopatrzenie wodne. Instalacja wodociągowa wewnętrzna przeciwpożarowa.
- 5) PN 92/N 01256/o1- Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.
- 6) PN-92/N-01256/02- Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.

4. Osoba dokonująca sprawdzania obiektu przed rozpoczęciem imprezy, o czym mowa w punkcie 1 niniejszych wskazówek powinna stwierdzić stan zabezpieczenia oraz wydane polecenia dla usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, udokumentować.

5. Komenda Rejonowa PSP w ramach sprawowanego nadzoru, może w szczególnie uzasadnionych przypadkach, przeprowadzić przed rozpoczęciem imprezy lub w trakcie jej trwania czynności kontrolno – rozpoznawcze, stwierdzające stan przygotowania obiektu do imprezy.

6. Ocena przygotowania obiektu pod względem jego właściwego zabezpieczenia przeciwpożarowego powinna być dokonywana przed rozpoczęciem każdej imprezy przez jej organizatora.

IX. ORGANIZACJA I ZASADY ZAZNAJAMIANIA PRACOWNIKÓW Z PRZEPISAMI PRZECIWPÓŻAROWYMI.

Konieczność zaznajamiania pracowników z przepisami przeciwpożarowymi wynika z art. 4 ust.1 pkt. 4a Ustawy „*O ochronie przeciwpożarowej*” z dnia 20 sierpnia 1991 r. (Dz. U. nr 81, poz.351, z późn. zmianami), par. 6 ust. 1 pkt. 6 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 roku „*W sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów*” (Dz. U. Nr 109, poz. 719).

Zaleca się przeprowadzenie szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej dla pracowników według potrzeby, jednak nie rzadziej niż raz na dwa lata.

a) Cel i zakres szkoleń

Celem szkoleń przeciwpożarowych jest zapoznanie pracowników z:

- zagrożeniem pożarowym występującym na terenie budynku
- przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej budynków,

- zasadami obsługi sprzętu i urządzeń ppoż.,
- warunkami prowadzenia ewakuacji osób i mienia z budynku.

Do udziału w szkoleniu przeciwpożarowym zobowiązani są wszyscy pracownicy.

b) Rodzaj szkoleń przeciwpożarowych.

- szkolenie **wstępne** obejmujące zapoznanie pracowników z „Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego”,
- szkolenie **instruktażowe** na stanowisku pracy, obejmujące zapoznanie nowoprzyjętego pracownika z:
 - zagrożeniem pożarowym występującym na stanowisku pracy,
 - przepisami, instrukcjami p.poż. i dokumentacją techniczno-ruchową dotyczącą maszyn oraz urządzeń na stanowisku pracy,
 - zasadami przeciwdziałania zagrożeniom pożarowym,
 - zasadami alarmowania na wypadek powstania pożaru w obrębie stanowiska pracy,
 - zasadami użycia urządzeń gaśniczych i przeciwpożarowych znajdujących się w rejonie stanowiska pracy,
 - układem najbliższych dróg ewakuacyjnych i kierunkami ewakuacji z miejsca pełnienia obowiązków służbowych.
 - odpowiedzialnością z tytułu nie przestrzegania przepisów ppoż.
- szkolenie **informacyjne** - organizowane w związku z:
 - wprowadzeniem istotnych zmian w przeciwpożarowym zabezpieczeniu obiektu,
 - wprowadzeniem na teren obiektu nowych urządzeń technologicznych, stwarzających zagrożenie pożarowe,
 - zmianami przeznaczenia pomieszczeń i powierzchni pociągającymi za sobą wzrost zagrożenia pożarowego,
 - zaleceniem kontrolowanych organów ochrony przeciwpożarowej.

c) Zasady organizowania i prowadzenia szkoleń.

- szkolenie wstępne i informacyjne prowadzi (organizują) kadry, angażując w charakterze wykładowców osoby posiadające wymagane kwalifikacje,
- szkolenie instruktażowe na stanowisku pracy prowadzi kierownicy komórek organizacyjnych, na terenie działania których pracownicy są zatrudnieni,
- szkoleniu wstępnemu i instruktażowemu podlegają pracownicy przyjmowani do pracy, przed przystąpieniem do wykonywania czynności zawodowych.
Dopuszczenie pracownika do wykonywania czynności zawodowych przed odbyciem w/ w szkoleń jest niedozwolone,
- szkolenie informacyjne należy prowadzić w miarę potrzeb bieżących

d) Dokumentacja szkoleń.

- dokumentację wstępnego i instruktażowego szkolenia ppoż. stanowi oświadczenie pracownika,
- dokumentację szkolenia informacyjnego stanowi notatka osoby prowadzącej szkolenie, zawierająca datę, miejsce, wykaz uczestników i program szkolenia.
- notatkę przechowują kadry.

e) Sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji ludzi z budynku.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w *sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów* (Dz. U. Nr 109 poz. 719) określa zasady przeprowadzenia ćwiczeń ewakuacyjnych w następujący sposób:

§ 17. 1. Właściciel lub zarządca obiektu zawierającego strefę pożarową przeznaczoną dla ponad 50 osób, będących jej stałymi użytkownikami, niezakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV, powinien co najmniej raz na 2 lata przeprowadzać praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji.

§ 17. 2. W przypadku obiektów, w których cyklicznie zmienia się jednocześnie grupa powyżej 50 użytkowników, w szczególności: szkół, przedszkoli, internatów, domów studenckich, praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji należy dokonać — co najmniej raz na rok, jednak w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia rozpoczęcia korzystania z obiektu przez nowych użytkowników.

§ 17. 4. Właściciel lub zarządca obiektu powinien powiadomić właściwego miejscowo komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej o terminie przeprowadzenia działań, o których mowa w ust. 1, nie później niż na tydzień przed ich przeprowadzeniem.

Próbną ewakuację należy przeprowadzić co najmniej raz na rok, jednak w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia rozpoczęcia korzystania z obiektu przez nowych użytkowników.

Właściwe przygotowanie obiektu i organizacja ewakuacji ma na celu zapewnienie odpowiednich warunków do bezpiecznego opuszczenia budynku w przypadku realnego zagrożenia, zarówno pożarowego, jak też związanego z innymi zagrożeniami.

f) dlaczego należy prowadzić ćwiczenia przeciwpożarowe?

Na ogół codziennie, każdy wykonując swoje czynności nie zwraca uwagi na to, jak szybko i bezpiecznie opuścić budynek w razie realnego zagrożenia. Większość osób wchodzi i wychodzi z obiektu w tym samym miejscu, tymi samymi drzwiami, korzysta z tej samej klatki schodowej. Inne, alternatywne drogi i wyjścia ewakuacji nie są brane pod uwagę lub są nie znane.

W przypadku zagrożenia wszyscy użytkownicy budynku powinni wykorzystać wszystkie dostępne drogi ewakuacyjne, aby móc wydostać się jak najszybciej na zewnątrz. Ćwiczenia przeciwpożarowe dostarczają między innymi okazji zapoznawania się z rozmieszczeniem i wykorzystaniem alternatywnych wyjść. W przypadku realnego zagrożenia znajomość procedur ewakuacyjnych oraz alternatywnych dróg ewakuacji zwiększa prawdopodobieństwo sprawnie przeprowadzonej ewakuacji.

g) cel przeprowadzania ćwiczeń ewakuacyjnych:

- Wyeliminowanie czynnika chaosu poprzez wyrobienie umiejętności właściwego, spokojnego zachowania się osób, w przypadku realnego zagrożenia,
- Zapoznanie wszystkich osób ze sposobem ogłaszania alarmu, tak aby każdy bez problemu mógł go właściwie rozpoznać,
- Wyrobienie odpowiednich reakcji po usłyszeniu sygnału (komunikatu) alarmowego, dotyczącego natychmiastowego zakończenia pracy, wyłączenia urządzeń i rozpoczęcia ewakuacji wyznaczonymi drogami ewakuacyjnymi,
- Wyrobienie umiejętności wśród pracowników i studentów wykorzystania wszystkich dróg i wyjść ewakuacyjnych w przypadku zablokowania tych, które są najbliżej miejsca przebywania,
- Zapoznanie wszystkich osób z miejscem zbiórki wyznaczonym poza budynkiem.